

Úvaha o ukřižovaném.

Blíží se 14.září, a slaví se svátek Povýšení Sv. Kříže – což je dobrá příležitost pro kázání a vůbec úvahy na bohaté téma „kříž“.

Stopy v písku

5.2.2004, M. Powersová

Jedné noci se mi zdál sen. Kráčela jsem po pobřeží se svým Pánem. Na temném nebi se promítaly obrazy z mého života. Životní příběh provázely dvoje stopy v písku, jedny moje, ty druhé patřily mému Pánovi.

Když se mi zjevil poslední obraz, ohlédla jsem se za sebe a jaké bylo moje překvapení! Vidím, že nejednou se v písku črtají jen jedny šlépěje. A bývalo to právě v těch nejtěžších obdobích mého života.

Dlouho mi to nedávalo pokoj, až jsem se v rozpacích obrátila k Pánovi: „Pane, když jsem se vydala následovat Tě, slíbil jsi, že celou cestu půjdeš se mnou a budeš ke mně promlouvat. Ale viděla jsem, že v těch nejsmutnějších chvílích mého života se v písku črtaly jen jedny stopy.

Vskutku nechápu, jak jsi mne mohl nechat samotnou, když jsem Tě nejvíc potřebovala.“

On zašeptal: „Dítě moje drahé, Mám tě rád a nikdy tě nenechám samotnou, nikdy, ani když tíha života dolehne a osud tě bude zkoušet. Ty jedny stopy, které jsi viděla, tam zůstaly právě z chvíl, kdy jsem tě nesl.“

(Z knihy M. Powersové: Stopy v písku, kterou vydalo nakladatelství Motýl – a www.vira.cz)

V těžkých chvílích a obtížných životních situacích, jak mnozí věří, dotyčného člověka Pán nese. Prý právě tehdy, kdy Ho nevidíme, je to tím, že On je pode mnou, za mnou, že mě nese.

Kříž, to je břemeno, které neseme na zádech, ale také existuje i jiný druh kříže, totiž takový, který jde skrze srdce a protíná jej. Jsou situace, kdy člověk ví, co Pán po něm chce, ale životní okolnosti a také svědomí vyžadují hrát dané, předem stanovené role a čekat na vhodný okamžik. Nebo také se smířit s životní situací a její bezvýhodností.

Jako by člověk stál na křižovatce a nemůže se hnout dál a neví sám, jak dlouho ještě taková mezní situace bude trvat. Možná chvíli, nebo také rok, dva, tři... nebo taky až do smrti. Chce jít dál, ale musí zůstat stát na křižovatce. Cesta, kterou by se chtěl dál ubírat, je tak blízko, ale člověk ví, že první krok nemůže udělat, protože to nejde. I kdyby jej udělal, je to jako v té pohádce, kdy princ šel za princeznou do pohádkového zámku, který se již zdá být tak blízko, skoro na dosah, blizoučko... a pak najednou je zas na míle daleko. Cesta se zdá být bez konce.

Taková situace se v něčem podobá situaci, kdy odsouzený umírá na kříži. Jak? Kdo na něm visí, umírá. Pomalu... za bolesti a muk, která nelze slovy popsat. Nedá se nic dělat. Ukřižovaný sám sobě nemohl pomoci, když tam visel. To je na té smrti nejhorší. Nejde udělat nic, jen přihlížet. Společným jmenovatelem obou situací – nekonečné cesty do zámku za princeznou a smrti na kříži je vědomí vlastní bezmoci.

Bezmoc je utrpením. Zbývá doufat v Boží smilování a lásku. Ukřižovaný je bezmocný, na něm v jeho bezmoci se může ukázat právě moc Nejvyššího, který se ujímá takto maličkých. Na nich se nejlépe projevuje vůle Boží a Jeho působení.

Kříž, to je tedy také vědět o vlastní bezmoci a o tom, že když se zde pokusím o jakoukoli aktivitu, sice jedním, avšak veškerá moje snaha něco podniknout vyjde naprázdno a jen mne vyčerpá – bezmoc asi existuje proto, aby nás Kristus naučil umění přijímat především Jeho lásku a abychom se naučili Ho lépe vnímat. Umět přijímat lásku jde tedy ruku v ruce s vědomím vlastní bezmoci. To nejcennější si člověk nemůže dát sám, to se mu dostává zvenčí. K lásce tedy patří také trpělivost, *patientia*, která i v latině je odvozená od slova „trpět“. Možná se čekání na křižovatce, cesta k zámku nebo „viset“ na kříži jeví jako pasivita, ale i toto je druh činnosti, někdy je bolestivá a srovnatelná s velmi namáhavou prací.

Ukřižovaný se krom toho sám nemůže sundat z kříže a sejít dolů na zem, nemůže si „ulevit“ a umřít třeba v leže. Toho už se nedočká jako živý. Z kříže snímají až „zemřelé“ – snad by se dalo dané slovo chápat i v přeneseném smyslu, jak o odumírání světu například hovoří sv. Pavel... Až takovým, kteří zemřeli nebo odumřeli, se dostane odpočinku, v případě Krista v matčině lůně, tedy v místě, které je snad největším symbolem péče a bezpečí. Dokud tedy člověk žije, musí se asi také vyrovnat s tím, že podobně jako Syn člověka nebude mít, kam by hlavu složil.